

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ

Члан 1.

У Закону о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 50/18, 46/21 – УС, 51/21 – УС, 53/21 – УС, 66/21 и 130/21, у даљем тексту: Закон), у члану 11. став 1. после тачке 1) додаје се тачка 1а), која гласи:

„1а) Право на одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате оца детета, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана;”.

Члан 2.

После члана 16. додаје се Глава 1а и чл. 16а, 16б и 16в, који гласе:

„1а Право на одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате оца детета, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана

Члан 16а

Право на одсуство са рада ради неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате, има отац детета који је запослен код послодавца, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Право на одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате, има отац детета који је запослен код послодавца, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Право из става 1. овог члана, на основу међусобног договора са мајком детета, после навршена три месеца живота детета, отац детета може остварити за преостали период до године дана живота детета за прво и друго дете, односно до две године живота детета за треће и свако наредно дете, од дана када је мајка остварила право на остале накнаде по основу рођења и неге детета.

Право из става 2. овог члана, на основу међусобног договора са мајком детета, може остварити отац детета на основу мишљења надлежне комисије Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање о степену сметњи у психофизичком развоју и инвалидитету детета.

Право из става 1. овог члана отац детета може остварити ако је мајка остварила право на остале накнаде по основу рођења и неге детета које отпочиње 1. јуна 2023. године и касније.

Право из става 2. овог члана отац детета може остварити на основу мишљења надлежне комисије Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање о степену сметњи у психофизичком развоју и инвалидитету детета које отпочиње 1. јуна 2023. године и касније.

О праву на одсуство са рада из ст. 1. и 2. овог члана одлучује послодавац запосленог, у складу са прописима којима се уређује рад.

Даном остваривања права оца из ст. 1. и 2. овог члана, мајци детета престаје право на остале накнаде по основу рођења и неге детета.

Члан 16б

Основица накнаде зараде, односно накнаде плате из члана 16а став 1. овог закона, утврђује се на основу збира месечних основица на који су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе првом месецу отпочињања одсуства због компликација у вези са одржавањем трудноће мајке, односно рођењу детета уколико није коришћено одсуство због компликација у вези са одржавањем трудноће.

Основица накнаде зараде, односно накнаде плате из члана 16а став 2. овог закона, утврђује се на основу збира месечних основица на који су плаћени доприноси на примања која имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе месецу отпочињања одсуства.

Месечна основица накнаде зараде, односно накнаде плате, добија се дељењем збира основица из ст. 1. и 2. овог члана са 18 и не може бити већа од пет просечних месечних зарада у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан почетка остваривања права.

Месечна основица накнаде зараде, односно накнаде плате представља бруто обрачунску вредност.

Утврђивање месечне основице накнаде зараде, односно накнаде плате, начин обрачуна и исплате права из члана 16а ст. 1. и 2. овог закона врши се на начин који је прописан чл. 14–16. овог закона.

Члан 16в

Захтев за остваривање права на накнаду зараде, односно накнаду плате из члана 16а овог закона може се поднети најраније 30 дана пре навршена три месеца живота детета у ком периоду мајка користи остале накнаде по основу рођења и неге детета, а најкасније до истека законом утврђене дужине трајања права које се остварује.”

Члан 3.

Члан 17. мења се и гласи:

„Члан 17.

Остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета, за дете рођено 1. јуна 2023. године и касније, може остварити мајка која је у периоду од 18 месеци пре рођења детета остваривала приходе:

- 1) по основу самосталног обављања делатности;
- 2) као носилац породичног пољопривредног газдинства које има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета, за дете рођено 1. јуна 2023. године и касније, може остварити мајка која је у периоду од 18 месеци пре рођења детета остваривала приходе:

- 1) а у моменту рођења детета је незапослена и не остварује право на новчану накнаду по основу незапослености;
- 2) по основу уговора о обављању привремених и повремених послова;
- 3) по основу уговора о делу;
- 4) по основу ауторског уговора;
- 5) по основу уговора о правима и обавезама директора ван радног односа.

Остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета, за дете рођено 1. јуна 2023. године и касније, може остварити и мајка која је у периоду од 18 месеци пре рођења детета била пољопривредни осигураник.

Право из ст. 1–3. овог члана може остварити и усвојитељ, хранитељ или старатељ детета.

Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета остварује се у трајању од годину дана за прво и друго дете, односно две године за треће и свако наредно дете.

Изузетно, од става 5. овог члана, за лице које остварује и право на накнаду зараде, односно накнаду плате, право на остале накнаде по основу рођења и неге детета остварује се у трајању од годину дана од дана отпочињања права на породилско одсуство.

Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета остварује мајка из ст. 1–3. овог члана у трајању од три месеца од дана рођења детета, ако се дете роди мртво или умре пре навршена три месеца живота, односно до смрти детета уколико оно умре касније.

Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета, може остварити и отац детета, уколико мајка није жива, ако је напустила дете, или ако је из објективних разлога спречена да непосредно брине о детету.

Изузетно од става 8. овог члана, мајка и отац детета који остварују приходе из става 1. овог члана, могу се договорити да после навршена три месеца живота детета, право на остале накнаде по основу неге детета за преостали период до године дана живота детета за прво и друго дете, односно две године за треће и свако наредно дете, остварује отац детета.

Право на остале накнаде по основу неге детета које је млађе од пет година може остварити усвојитељ, хранитељ или старатељ детета у трајању од 11 месеци од дана упућивања детета на прилагођавање а пре заснивања усвојења, односно од дана усвајања односно смештаја детета у хранитељску, односно старатељску породицу, уколико је дете млађе од три месеца, односно у трајању од осам месеци, уколико је дете старије од три месеца живота.

Право на остале накнаде по основу посебне неге детета остварује се у складу са овим законом и прописима који регулишу остваривање права на накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета за лица запослена код послодавца.

Захтев за остваривање права на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета може се поднети до истека законом утврђене дужине трајања права које се остварује.”

Члан 4.

Члан 18. мења се и гласи:

„Члан 18.

Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета за лице из члана 17. ст. 1. и 2. овог закона утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе првом месецу отпочињања одсуства због компликација у вези са одржавањем трудноће, или породилског одсуства, уколико није коришћено одсуство због компликација у вези са одржавањем трудноће, односно дану рођења детета.

Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета, за лице из члана 17. став 3. овог закона, утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за последњих 18 месеци који претходе дану рођења детета.

Основица за остале накнаде по основу посебне неге детета за лице из члана 17. ст. 1. и 2. овог закона утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе месецу коришћења права.

Основица за остале накнаде по основу посебне неге детета, за лице из члана 17. став 3. овог закона, утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за последњих 18 месеци који претходе месецу коришћења права.

Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета за лица из члана 17. ст. 1. и 2. овог закона добија се дељењем збира основица из ст. 1. и 3. овог члана са 18.

Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета за лица из члана 17. став 3. овог закона добија се дељењем збира основица из ст. 2. и 4. овог члана са 18.

Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета из ст. 5. и 6. овог члана не може бити већа од пет просечних месечних зарада у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан почетка остваривања права.

Месечна основица из ст. 5. и 6. овог члана дели се са коефицијентом 1,5 и тако се одређује пун месечни износ остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета.

Приликом утврђивања основице за остале накнаде не узимају се основице за приходе који имају карактер зараде, осим за лица која у моменту почетка остваривања права нису у радном односу, а у претходном периоду су остваривала приходе по основу зараде.”

Члан 5.

У члану 19. став 1. мења се и гласи:

„Утврђивање пуног месечног износа за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета врши надлежни орган на основу података о висини основице на коју су плаћени доприноси за лице из члана 17. ст. 1. и 2. овог закона, а за лице из члана 17. став 3. овог закона, основице на коју су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, а који су

евидентирани код органа који води евиденцију о уплаћеним доприносима обавезног социјалног осигурања.”

Члан 6.

У члану 38. став 1. мења се и гласи:

„Министар надлежан за финансијску подршку породици са децом прописује ближе услове и начин остваривања права на: накнаду зараде, односно накнаду плате за време породилшког одсуства, одсуства са рада ради неге детета, одсуства са рада ради посебне неге детета; одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате оца детета, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана; остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета; родитељски додатак; једнократну помоћ за рођење другог и трећег детета, дечији додатак; накнаду трошкова боравка у предшколској установи за децу без родитељског старања и накнаду трошкова боравка у предшколској установи за децу са сметњама у развоју и децу са инвалидитетом и накнаду трошкова боравка у предшколској установи за децу корисника новчане социјалне помоћи.”

Члан 7.

Поступци за остваривање права на одсуство са рада и накнаду зараде, односно накнаду плате за време породилшког одсуства, одсуства са рада ради неге детета и посебне неге детета, као и права на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета који су започети пре почетка примене овог закона окончаће се у складу са прописима који су били на снази у време отпочињања породилшког одсуства.

Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета за прво и друго дете рођено пре ступања на снагу овог закона, оствариваће се у складу са прописом који је био на снази у време отпочињања остваривања права.

Право на остале накнаде по основу посебне неге детета, за децу рођену пре ступања на снагу овог закона, оствариваће се у складу са прописом који је био на снази у време отпочињања остваривања права.

Исплате по решењима донетим пре почетка примене овог закона, као и у поступцима из ст. 1. и 2. овог члана који су решени у складу са прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона вршиће се у складу са прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 8.

Овај закон ступа на снагу 1. јуна 2023. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона садржан је у чл. 63–66. и члану 69. Устава, којима је утврђено право на слободу одлучивања о рађању, права детета, права и дужности родитеља, посебна заштита породице, мајке, самохраног родитеља и детета, као и социјална заштита грађана и породице.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 50/18, 46/21 – УС, 51/21 – УС, 53/21 – УС, 66/21 и 130/21, у даљем тексту: Закон) заснован је на праву и дужности родитеља да подижу и васпитавају децу, праву детета на услове живота који му омогућавају правилан развој и обавези државе да подржи добробит породице, детета и будућих генерација.

Одредбе овог закона представљају део укупне друштвене бриге о деци и доприносе побољшању услова за задовољавање основних потреба деце, дају посебан подстицај за рађање деце и пружају подршку материјално угроженим породицама, породицама са децом са сметњама у развоју и децом са инвалидитетом, као и деци без родитељског старања.

Зато овај закон представља опредељење државе у области популационе политике, а укључујући демографске потребе.

Разлози за доношење овог закона произлазе из анализе његове досадашње примене у пракси и потребе измена и допуна постојећих законских решења у циљу његовог унапређења, као и уређења одредбе Закона коју је Уставни суд у предмету IУЗ-299/2018, својом одлуком од 22. децембра 2022. године прогласио неуставном, а чије објављивање у „Службеном гласнику Републике Србије” је одложио за шест месеци.

Полазећи од чињенице да је Закон о финансијској подршци породици са децом који се примењује од 1. јула 2018. године донео доста новина у овој области, то је са почетком његове примене вршена и анализа његових ефеката у пракси, а све у циљу унапређења донетих законских одредаба.

Поред тога разматрани су и предлози и сугестије грађана и удружења која се баве породицом и децом добијени у писменом обраћању Министарству за бригу о породици и демографију, као и на одржаним састаницима, а који се односе на унапређење Закона.

По разматрању свих предложених решења и њихових економских ефеката приступило се изменама и допунама законских одредаба у оквиру расположивих буџетских могућности како би се додатно побољшао материјални положај породица са децом.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона извршена је допуна члана 11. Закона увођењем новог права на одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате оца детета, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

На овај начин омогућено је да отац детета који је у радном односу, после навршена три месеца живота детета, користи одсуство са рада ради неге детета и накнаду зараде за то време, у договору са мајком детета која је лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Уколико родитељи имају болесно дете, мајка и отац детета могу се договорити да ли ће мајка детета користити остале накнаде по основу посебне неге детета или ће отац који је у радном односу користити одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде за то време.

То значи да ће отац детета који је у радном односу, после навршена три месеца живота детета, у договору са мајком детета моћи да користи одсуство са рада ради неге детета, а уколико је дете болесно и одсуство са рада ради посебне неге детета, као и до сада када је мајка детета у радном односу, у складу са одредбама Закона о раду, а убудуће у складу са одредбама овог закона, када је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Чланом 2. Предлога закона дефинисани су услови и начин остваривања новог права на одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате оца детета, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана.

Чланом 3. Предлога закона извршена је измена у члану 17. Закона која се односи на услове за остваривање права на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета и дата је могућност оцу детета, који је лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана, да у договору са мајком детета преузме коришћење овог права када дете напуни три месеца живота, односно касније ако је на основу мишљења надлежне комисије РФПИО потребна посебна нега детета.

Такође је у складу са Одлуком Уставног суда омогућено остваривање права на остале накнаде по основу рођења и неге детета за треће и свако наредно дете у трајању од две године.

Као и до сада, а у складу са наведеном Одлуком Уставног суда, корисник права на накнаду зараде за време породичног одсуства и одсуства са рада ради неге детета за треће и свако наредно дете користиће ово право у трајању од две године, док ће истовремено право на остале накнаде по основу рођења и неге детета користити у трајању од годину дана.

Чланом 4. Предлога закона извршена је корекција у члану 18. Закона која се односи на висину остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета ради усклађивања са извршеним изменама у члану 17. Закона.

Чланом 5. Предлога закона извршена је корекција у члану 19. Закона која се односи на начин утврђивања укупног износа и начина исплате остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета ради усклађивања са извршеним изменама у члану 17. Закона.

Чланом 6. Предлога закона извршена је измена у члану 38. став 1. Закона која се односи на овлашћење министра да прописује ближе услове и начин остваривања права која су прописана Законом.

Чланом 7. Предлога закона предлажу се прелазне одредбе којима се дају решења о поступцима који су започети по прописима који су важили до дана ступања на снагу Закона.

Чланом 8. Предлога закона уређује се ступање на снагу Закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Средства за реализацију права прописаних Законом о финансијској подршци породици са децом у 2023. години опредељена су у буџету Републике Србије на размену Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања: Програм 0903 – Породично-правна заштита грађана, Програмска активност – 0001 – Права корисника из области заштите породице и деце, Функција 040 – Породица и деца, Економска класификација 472 у износу од 87.388.788.000 динара.

За исплату права на одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате оца детета, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност или као носилац породичног пољопривредног газдинства има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана потребна су средства у износу од 17.000.000 динара која су обезбеђена у оквиру опредељених средстава за реализацију права у 2023. години у буџету Републике Србије на размену Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања: Програм 0903 – Породично-правна заштита грађана, Програмска активност – 0001 – Права корисника из области заштите породице и деце, Функција 040 – Породица и деца, Економска класификација 472 у износу од 87.388.788.000 динара.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разлози за доношење закона по хитном поступку, сагласно члану 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст) садржани су у чињеници да се предложеним законским решењима врше измене и допуне Закона о финансијској подршци породици са децом чија примена треба да почне 1. јуна 2023. године.

На тај начин, отклониле би се околности које ће нанети штету због немогућности примене нових прописа и остваривања права.

VI. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ДА ЗАКОН СТУПИ НА СНАГУ
ПРЕ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Предлогом закона је предвиђено његово ступање на снагу 1. јуна 2023. године.

Имајући у виду значај измене прописане овим законом за унапређење популационе политике, неопходно је да се благовремено створе услови да се што пре отпочне са спровођењем подстицајне мере, па се предлаже да Закон ступи на снагу 1. јуна 2023. године.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОЈ ПОДРШЦИ
ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Члан 11.

Права на финансијску подршку породици са децом, у смислу овог закона, јесу:

1) накнада зараде, односно накнада плате за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета;

1А) ПРАВО НА ОДСУСТВО СА РАДА РАДИ НЕГЕ ДЕТЕТА И ОДСУСТВО СА РАДА РАДИ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА И НАКНАДУ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДУ ПЛАТЕ ОЦА ДЕТЕТА, АКО ЈЕ МАЈКА ДЕТЕТА ЛИЦЕ КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ИЛИ КАО НОСИЛАЦ ПОРОДИЧНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ГАЗДИНСТВА ИМА СТАТУС ЛИЦА КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ПРЕМА ЗАКОНУ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА;

2) остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета;

3) родитељски додатак;

3а) право на новчана средства за изградњу, учешће у куповини, односно куповину породично-стамбене зграде или стана по основу рођења детета;

3б) једнократна помоћ за рођење другог и трећег детета;

4) дечији додатак;

5) накнада трошкова боравка у предшколској установи за децу без родитељског старања;

6) накнада трошкова боравка у предшколској установи за децу са сметњама у развоју и децу са инвалидитетом;

7) накнада трошкова боравка у предшколској установи за децу корисника новчане социјалне помоћи;

8) регресирање трошкова боравка у предшколској установи деце из материјално угрожених породица.

Права из става 1. тач. 1) до 7) овог члана јесу права од општег интереса и о њиховом обезбеђивању стара се Република Србија.

О обезбеђивању права из става 1. тачка 8) овог члана стара се општина, односно град, у складу са овим законом.

АП Војводина, општина, односно град могу, ако су обезбедили средства, да утврде и друга права, већи обим права од права утврђених овим законом и повољније услове за њихово остваривање.

1А ПРАВО НА ОДСУСТВО СА РАДА РАДИ НЕГЕ ДЕТЕТА И ОДСУСТВО СА РАДА РАДИ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА И НАКНАДУ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДУ ПЛАТЕ ОЦА ДЕТЕТА, АКО ЈЕ МАЈКА ДЕТЕТА ЛИЦЕ КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ИЛИ КАО НОСИЛАЦ ПОРОДИЧНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ГАЗДИНСТВА ИМА СТАТУС ЛИЦА КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ПРЕМА ЗАКОНУ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

ЧЛАН 16А

ПРАВО НА ОДСУСТВО СА РАДА РАДИ НЕГЕ ДЕТЕТА И НАКНАДУ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДУ ПЛАТЕ, ИМА ОТАЦ ДЕТЕТА КОЈИ ЈЕ ЗАПОСЛЕН КОД ПОСЛОДАВЦА, АКО ЈЕ МАЈКА ДЕТЕТА ЛИЦЕ КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ИЛИ КАО НОСИЛАЦ ПОРОДИЧНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ГАЗДИНСТВА ИМА СТАТУС ЛИЦА КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ПРЕМА ЗАКОНУ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА.

ПРАВО НА ОДСУСТВО СА РАДА РАДИ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА И НАКНАДУ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДУ ПЛАТЕ, ИМА ОТАЦ ДЕТЕТА КОЈИ ЈЕ ЗАПОСЛЕН КОД ПОСЛОДАВЦА, АКО ЈЕ МАЈКА ДЕТЕТА ЛИЦЕ КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ИЛИ КАО НОСИЛАЦ ПОРОДИЧНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ГАЗДИНСТВА ИМА СТАТУС ЛИЦА КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ПРЕМА ЗАКОНУ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА.

ПРАВО ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, НА ОСНОВУ МЕЂУСОБНОГ ДОГОВОРА СА МАЈКОМ ДЕТЕТА, ПОСЛЕ НАВРШЕНА ТРИ МЕСЕЦА ЖИВОТА ДЕТЕТА, ОТАЦ ДЕТЕТА МОЖЕ ОСТВАРИТИ ЗА ПРЕОСТАЛИ ПЕРИОД ДО ГОДИНЕ ДАНА ЖИВОТА ДЕТЕТА ЗА ПРВО И ДРУГО ДЕТЕ, ОДНОСНО ДО ДВЕ ГОДИНЕ ЖИВОТА ДЕТЕТА ЗА ТРЕЋЕ И СВАКО НАРЕДНО ДЕТЕ, ОД ДАНА КАДА ЈЕ МАЈКА ОСТВАРИЛА ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА.

ПРАВО ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, НА ОСНОВУ МЕЂУСОБНОГ ДОГОВОРА СА МАЈКОМ ДЕТЕТА, МОЖЕ ОСТВАРИТИ ОТАЦ ДЕТЕТА НА ОСНОВУ МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНЕ КОМИСИЈЕ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ О СТЕПЕНУ СМЕТЊИ У ПСИХОФИЗИЧКОМ РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТУ ДЕТЕТА.

ПРАВО ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОТАЦ ДЕТЕТА МОЖЕ ОСТВАРИТИ АКО ЈЕ МАЈКА ОСТВАРИЛА ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА КОЈЕ ОТПОЧИЊЕ 1. ЈУНА 2023. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ.

ПРАВО ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ОТАЦ ДЕТЕТА МОЖЕ ОСТВАРИТИ НА ОСНОВУ МИШЉЕЊА НАДЛЕЖНЕ КОМИСИЈЕ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ О СТЕПЕНУ СМЕТЊИ У ПСИХОФИЗИЧКОМ РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТУ ДЕТЕТА КОЈЕ ОТПОЧИЊЕ 1. ЈУНА 2023. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ.

О ПРАВУ НА ОДСУСТВО СА РАДА ИЗ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА ОДЛУЧУЈЕ ПОСЛОДАВАЦ ЗАПОСЛЕНОГ, У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ РАД.

ДАНОМ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ОЦА ИЗ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА, МАЈЦИ ДЕТЕТА ПРЕСТАЈЕ ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА.

ЧЛАН 16Б

ОСНОВИЦА НАКНАДЕ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДЕ ПЛАТЕ ИЗ ЧЛАНА 16А СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА, УТВРЂУЈЕ СЕ НА ОСНОВУ ЗБИРА МЕСЕЧНИХ

ОСНОВИЦА НА КОЈИ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ НА ПРИМАЊА КОЈА ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ, ЗА ПОСЛЕДЊИХ 18 МЕСЕЦИ КОЈИ ПРЕТХОДЕ ПРВОМ МЕСЕЦУ ОТПОЧИЊАЊА ОДСУСТВА ЗБОГ КОМПЛИКАЦИЈА У ВЕЗИ СА ОДРЖАВАЊЕМ ТРУДНОЋЕ МАЈКЕ, ОДНОСНО РОЂЕЊУ ДЕТЕТА УКОЛИКО НИЈЕ КОРИШЋЕНО ОДСУСТВА ЗБОГ КОМПЛИКАЦИЈА У ВЕЗИ СА ОДРЖАВАЊЕМ ТРУДНОЋЕ.

ОСНОВИЦА НАКНАДЕ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДЕ ПЛАТЕ ИЗ ЧЛАНА 16А СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА, УТВРЂУЈЕ СЕ НА ОСНОВУ ЗБИРА МЕСЕЧНИХ ОСНОВИЦА НА КОЈИ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ НА ПРИМАЊА КОЈА ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ, ЗА ПОСЛЕДЊИХ 18 МЕСЕЦИ КОЈИ ПРЕТХОДЕ МЕСЕЦУ ОТПОЧИЊАЊА ОДСУСТВА.

МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА НАКНАДЕ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДЕ ПЛАТЕ, ДОБИЈА СЕ ДЕЉЕЊЕМ ЗБИРА ОСНОВИЦА ИЗ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА СА 18 И НЕ МОЖЕ БИТИ ВЕЋА ОД ПЕТ ПРОСЕЧНИХ МЕСЕЧНИХ ЗАРАДА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, ПРЕМА ПОСЛЕДЊЕМ ОБЈАВЉЕНОМ ПОДАТКУ РЕПУБЛИЧКОГ ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ СТАТИСТИКЕ НА ДАН ПОЧЕТКА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА.

МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА НАКНАДЕ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДЕ ПЛАТЕ ПРЕДСТАВЉА БРУТО ОБРАЧУНСКУ ВРЕДНОСТ.

УТВРЂИВАЊЕ МЕСЕЧНЕ ОСНОВИЦЕ НАКНАДЕ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДЕ ПЛАТЕ, НАЧИН ОБРАЧУНА И ИСПЛАТЕ ПРАВА ИЗ ЧЛАНА 16А СТ. 1.И 2. ОВОГ ЗАКОНА ВРШИ СЕ НА НАЧИН КОЈИ ЈЕ ПРОПИСАН ЧЛ. 14–16. ОВОГ ЗАКОНА.

ЧЛАН 16В

ЗАХТЕВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА НАКНАДУ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДУ ПЛАТЕ ИЗ ЧЛАНА 16А ОВОГ ЗАКОНА МОЖЕ СЕ ПОДНЕТИ НАЈРАНИЈЕ 30 ДАНА ПРЕ НАВРШЕНА ТРИ МЕСЕЦА ЖИВОТА ДЕТЕТА У КОМ ПЕРИОДУ МАЈКА КОРИСТИ ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА, А НАЈКАСНИЈЕ ДО ИСТЕКА ЗАКОНОМ УТВРЂЕНЕ ДУЖИНЕ ТРАЈАЊА ПРАВА КОЈЕ СЕ ОСТВАРУЈЕ.

Члан 17.

~~Остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета, за дете рођено 1. јула 2018. године и касније, може остварити мајка која је у периоду од 18 месеци пре рођења детета остваривала приходе:~~

~~1) а у моменту рођења детета је незапослена и није остварила право на новчану накнаду по основу незапослености;~~

~~2) по основу самосталног обављања делатности;~~

~~3) као носилац породичног пољопривредног газдинства које има статус лица које самостално обавља делатност према закону којим се уређује порез на доходак грађана;~~

~~4) по основу уговора о обављању привремених и повремених послова;~~

~~5) по основу уговора о делу;~~

~~6) по основу ауторског уговора;~~

~~7) по основу уговора о правима и обавезама директора ван радног односа.~~

~~Остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета може остварити и мајка која је у периоду од 18 месеци пре рођења детета била пољопривредни осигураник.~~

~~Право из ст. 1. и 2. овог члана може остварити и жена која је усвојитељ, хранитељ или старатељ детета.~~

~~Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета остварује се у трајању од годину дана од дана рођења детета, без обзира на ред рођења детета.~~

~~Изузетно, од става 4. овог члана, за лице које остварује и право на накнаду зараде, односно накнаду плате, право на остале накнаде по основу рођења и неге детета остварује се у трајању од годину дана од дана отпочињања права на породилшко одсуство.~~

~~Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета остварује мајка из ст. 1. и 2. овог члана у трајању од три месеца од дана рођења детета, ако се дете роди мртво или умре пре навршена три месеца живота, односно до смрти детета уколико оно умре касније.~~

~~Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета, може остварити и отац детета, уколико мајка није жива, ако је напустила дете, или ако је из објективних разлога спречена да непосредно брине о детету.~~

~~Право на остале накнаде по основу посебне неге детета остварује се у складу са овим законом и прописима који регулишу остваривање права на накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета за лица запослена код послодавца.~~

~~Захтев за остваривање права на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета може се поднети до истека законом утврђене дужине трајања права које се остварује.~~

ЧЛАН 17.

ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА, ЗА ДЕТЕ РОЂЕНО 1. ЈУНА 2023. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ, МОЖЕ ОСТВАРИТИ МАЈКА КОЈА ЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 18 МЕСЕЦИ ПРЕ РОЂЕЊА ДЕТЕТА ОСТВАРИВАЛА ПРИХОДЕ:

1) ПО ОСНОВУ САМОСТАЛНОГ ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ;

2) КАО НОСИЛАЦ ПОРОДИЧНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ГАЗДИНСТВА КОЈЕ ИМА СТАТУС ЛИЦА КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ПРЕМА ЗАКОНУ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА.

ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА, ЗА ДЕТЕ РОЂЕНО 1. ЈУНА 2023. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ, МОЖЕ ОСТВАРИТИ МАЈКА КОЈА ЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 18 МЕСЕЦИ ПРЕ РОЂЕЊА ДЕТЕТА ОСТВАРИВАЛА ПРИХОДЕ:

1) А У МОМЕНТУ РОЂЕЊА ДЕТЕТА ЈЕ НЕЗАПОСЛЕНА И НЕ ОСТВАРУЈЕ ПРАВО НА НОВЧАНУ НАКНАДУ ПО ОСНОВУ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ;

2) ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ОБАВЉАЊУ ПРИВРЕМЕНИХ И ПОВРЕМЕНИХ ПОСЛОВА;

3) ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ДЕЛУ;

4) ПО ОСНОВУ АУТОРСКОГ УГОВОРА;

5) ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ПРАВИМА И ОБАВЕЗАМА ДИРЕКТОРА ВАН РАДНОГ ОДНОСА.

ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА, ЗА ДЕТЕ РОЂЕНО 1. ЈУНА 2023. ГОДИНЕ И КАСНИЈЕ, МОЖЕ ОСТВАРИТИ И МАЈКА КОЈА ЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 18 МЕСЕЦИ ПРЕ РОЂЕЊА ДЕТЕТА БИЛА ПОЉОПРИВРЕДНИ ОСИГУРАНИК.

ПРАВО ИЗ СТ. 1–3. ОВОГ ЧЛАНА МОЖЕ ОСТВАРИТИ И УСВОЈИТЕЉ, ХРАНИТЕЉ ИЛИ СТАРАТЕЉ ДЕТЕТА.

ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА ОСТВАРУЈЕ СЕ У ТРАЈАЊУ ОД ГОДИНУ ДАНА ЗА ПРВО И ДРУГО ДЕТЕ, ОДНОСНО ДВЕ ГОДИНЕ ЗА ТРЕЋЕ И СВАКО НАРЕДНО ДЕТЕ.

ИЗУЗЕТНО, ОД СТАВА 5. ОВОГ ЧЛАНА, ЗА ЛИЦЕ КОЈЕ ОСТВАРУЈЕ И ПРАВО НА НАКНАДУ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДУ ПЛАТЕ, ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА ОСТВАРУЈЕ СЕ У ТРАЈАЊУ ОД ГОДИНУ ДАНА ОД ДАНА ОТПОЧИЊАЊА ПРАВА НА ПОРОДИЉСКО ОДСУСТВО.

ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА ОСТВАРУЈЕ МАЈКА ИЗ СТ. 1–3. ОВОГ ЧЛАНА У ТРАЈАЊУ ОД ТРИ МЕСЕЦА ОД ДАНА РОЂЕЊА ДЕТЕТА, АКО СЕ ДЕТЕ РОДИ МРТВО ИЛИ УМРЕ ПРЕ НАВРШЕНА ТРИ МЕСЕЦА ЖИВОТА, ОДНОСНО ДО СМРТИ ДЕТЕТА УКОЛИКО ОНО УМРЕ КАСНИЈЕ.

ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА, МОЖЕ ОСТВАРИТИ И ОТАЦ ДЕТЕТА, УКОЛИКО МАЈКА НИЈЕ ЖИВА, АКО ЈЕ НАПУСТИЛА ДЕТЕ, ИЛИ АКО ЈЕ ИЗ ОБЈЕКТИВНИХ РАЗЛОГА СПРЕЧЕНА ДА НЕПОСРЕДНО БРИНЕ О ДЕТЕТУ.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 8. ОВОГ ЧЛАНА, МАЈКА И ОТАЦ ДЕТЕТА КОЈИ ОСТВАРУЈУ ПРИХОДЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, МОГУ СЕ ДОГОВОРИТИ ДА ПОСЛЕ НАВРШЕНА ТРИ МЕСЕЦА ЖИВОТА ДЕТЕТА, ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ НЕГЕ ДЕТЕТА ЗА ПРЕОСТАЛИ ПЕРИОД ДО ГОДИНЕ ДАНА ЖИВОТА ДЕТЕТА ЗА ПРВО И ДРУГО ДЕТЕ, ОДНОСНО ДВЕ ГОДИНЕ ЗА ТРЕЋЕ И СВАКО НАРЕДНО ДЕТЕ, ОСТВАРУЈЕ ОТАЦ ДЕТЕТА.

ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ НЕГЕ ДЕТЕТА КОЈЕ ЈЕ МЛАЂЕ ОД ПЕТ ГОДИНА МОЖЕ ОСТВАРИТИ УСВОЈИТЕЉ, ХРАНИТЕЉ ИЛИ СТАРАТЕЉ ДЕТЕТА У ТРАЈАЊУ ОД 11 МЕСЕЦИ ОД ДАНА УПУЋИВАЊА ДЕТЕТА НА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ А ПРЕ ЗАСНИВАЊА УСВОЈЕЊА, ОДНОСНО ОД ДАНА УСВАЈАЊА ОДНОСНО СМЕШТАЈА ДЕТЕТА У ХРАНИТЕЉСКУ, ОДНОСНО СТАРАТЕЉСКУ ПОРОДИЦУ, УКОЛИКО ЈЕ ДЕТЕ МЛАЂЕ ОД ТРИ МЕСЕЦА, ОДНОСНО У ТРАЈАЊУ ОД ОСАМ МЕСЕЦИ, УКОЛИКО ЈЕ ДЕТЕ СТАРИЈЕ ОД ТРИ МЕСЕЦА ЖИВОТА.

ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА ОСТВАРУЈЕ СЕ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ И ПРОПИСИМА КОЈИ РЕГУЛИШУ ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА НАКНАДУ ЗАРАДЕ ЗА ВРЕМЕ ОДСУСТВА СА РАДА РАДИ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА ЗА ЛИЦА ЗАПОСЛЕНА КОД ПОСЛОДАВЦА.

ЗАХТЕВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА МОЖЕ СЕ ПОДНЕТИ

ДО ИСТЕКА ЗАКОНОМ УТВРЂЕНЕ ДУЖИНЕ ТРАЈАЊА ПРАВА КОЈЕ СЕ ОСТВАРУЈЕ.

Члан 18.

~~Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета за лице из члана 17. став 1. овог закона утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе првом месецу отпочињања одсуства због компликација у вези са одржавањем трудноће, или породилског одсуства, уколико није коришћено одсуство због компликација у вези са одржавањем трудноће, односно дану рођења детета.~~

~~Основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета, за лице из члана 17. став 2. овог закона, утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за последњих 18 месеци који претходе дану рођења детета.~~

~~Основица за остале накнаде по основу посебне неге детета за лице из члана 17. став 1. овог закона утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси, осим основице доприноса за приходе који имају карактер зараде, за последњих 18 месеци који претходе месецу коришћења права.~~

~~Основица за остале накнаде по основу посебне неге детета, за лице из члана 17. став 2. овог закона, утврђује се сразмерно збиру месечних основица на који су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за последњих 18 месеци који претходе месецу коришћења права.~~

~~Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета за лица из члана 17. став 1. овог закона добија се дељењем збира основица из ст. 1. и 3. овог члана са 18.~~

~~Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета за лица из члана 17. став 2. овог закона добија се дељењем збира основица из ст. 2. и 4. овог члана са 18.~~

~~Месечна основица за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета из ст. 5. и 6. овог члана не може бити већа од три просечне месечне зараде у Републици Србији, а за права остварена од 1. јануара 2022. године не може бити већа од пет просечних месечних зарада у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан почетка остваривања права.~~

~~Месечна основица из ст. 5. и 6. овог члана дели се са коефицијентом 1,5 и тако се одређује пун месечни износ остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета.~~

~~Приликом утврђивања основице за остале накнаде не узимају се основице за приходе који имају карактер зараде, осим за лица која у моменту почетка остваривања права нису у радном односу, а у претходном периоду су остваривала приходе по основу зараде.~~

ЧЛАН 18.

ОСНОВИЦА ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА ЗА ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 17. СТ. 1. И 2. ОВОГ ЗАКОНА УТВРЂУЈЕ СЕ

СРАЗМЕРНО ЗБИРУ МЕСЕЧНИХ ОСНОВИЦА НА КОЈИ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ, ОСИМ ОСНОВИЦЕ ДОПРИНОСА ЗА ПРИХОДЕ КОЈИ ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ, ЗА ПОСЛЕДЊИХ 18 МЕСЕЦИ КОЈИ ПРЕТХОДЕ ПРВОМ МЕСЕЦУ ОТПОЧИЊАЊА ОДСУСТВА ЗБОГ КОМПЛИКАЦИЈА У ВЕЗИ СА ОДРЖАВАЊЕМ ТРУДНОЋЕ, ИЛИ ПОРОДИЉСКОГ ОДСУСТВА, УКОЛИКО НИЈЕ КОРИШЋЕНО ОДСУСТВО ЗБОГ КОМПЛИКАЦИЈА У ВЕЗИ СА ОДРЖАВАЊЕМ ТРУДНОЋЕ, ОДНОСНО ДАНУ РОЂЕЊА ДЕТЕТА.

ОСНОВИЦА ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА, ЗА ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 17. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА, УТВРЂУЈЕ СЕ СРАЗМЕРНО ЗБИРУ МЕСЕЧНИХ ОСНОВИЦА НА КОЈИ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ ЗА ПОСЛЕДЊИХ 18 МЕСЕЦИ КОЈИ ПРЕТХОДЕ ДАНУ РОЂЕЊА ДЕТЕТА.

ОСНОВИЦА ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА ЗА ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 17. СТ. 1. И 2. ОВОГ ЗАКОНА УТВРЂУЈЕ СЕ СРАЗМЕРНО ЗБИРУ МЕСЕЧНИХ ОСНОВИЦА НА КОЈИ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ, ОСИМ ОСНОВИЦЕ ДОПРИНОСА ЗА ПРИХОДЕ КОЈИ ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ, ЗА ПОСЛЕДЊИХ 18 МЕСЕЦИ КОЈИ ПРЕТХОДЕ МЕСЕЦУ КОРИШЋЕЊА ПРАВА.

ОСНОВИЦА ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА, ЗА ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 17. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА, УТВРЂУЈЕ СЕ СРАЗМЕРНО ЗБИРУ МЕСЕЧНИХ ОСНОВИЦА НА КОЈИ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ ЗА ПОСЛЕДЊИХ 18 МЕСЕЦИ КОЈИ ПРЕТХОДЕ МЕСЕЦУ КОРИШЋЕЊА ПРАВА.

МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА ЗА ЛИЦА ИЗ ЧЛАНА 17. СТ. 1. И 2. ОВОГ ЗАКОНА ДОБИЈА СЕ ДЕЉЕЊЕМ ЗБИРА ОСНОВИЦА ИЗ СТ. 1. И 3. ОВОГ ЧЛАНА СА 18.

МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА ЗА ЛИЦА ИЗ ЧЛАНА 17. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА ДОБИЈА СЕ ДЕЉЕЊЕМ ЗБИРА ОСНОВИЦА ИЗ СТ. 2. И 4. ОВОГ ЧЛАНА СА 18.

МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА ИЗ СТ. 5. И 6. ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОЖЕ БИТИ ВЕЋА ОД ПЕТ ПРОСЕЧНИХ МЕСЕЧНИХ ЗАРАДА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, ПРЕМА ПОСЛЕДЊЕМ ОБЈАВЉЕНОМ ПОДАТКУ РЕПУБЛИЧКОГ ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ СТАТИСТИКЕ НА ДАН ПОЧЕТКА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА.

МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ИЗ СТ. 5. И 6. ОВОГ ЧЛАНА ДЕЛИ СЕ СА КОЕФИЦИЈЕНТОМ 1,5 И ТАКО СЕ ОДРЕЂУЈЕ ПУН МЕСЕЧНИ ИЗНОС ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА.

ПРИЛИКОМ УТВРЂИВАЊА ОСНОВИЦЕ ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ НЕ УЗИМАЈУ СЕ ОСНОВИЦЕ ЗА ПРИХОДЕ КОЈИ ИМАЈУ КАРАКТЕР ЗАРАДЕ, ОСИМ ЗА ЛИЦА КОЈА У МОМЕНТУ ПОЧЕТКА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НИСУ У РАДНОМ ОДНОСУ, А У ПРЕТХОДНОМ ПЕРИОДУ СУ ОСТВАРИВАЛА ПРИХОДЕ ПО ОСНОВУ ЗАРАДЕ.

Члан 19.

~~Утврђивање пуног месечног износа за остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета врши надлежни орган на основу података о~~

~~висини основице на коју су плаћени доприноси за лице из члана 17. став 1. тач. 1)–7) овог закона, односно за лице из члана 17. став 2. основице на коју су плаћени доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, а који су евидентирани код органа који води евиденцију о уплаћеним доприносима обавезног социјалног осигурања.~~

УТВРЂИВАЊЕ ПУНОГ МЕСЕЧНОГ ИЗНОСА ЗА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА ВРШИ НАДЛЕЖНИ ОРГАН НА ОСНОВУ ПОДАТАКА О ВИСИНИ ОСНОВИЦЕ НА КОЈУ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ ЗА ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 17. СТ. 1. И 2. ОВОГ ЗАКОНА, А ЗА ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 17. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА ОСНОВИЦЕ НА КОЈУ СУ ПЛАЋЕНИ ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ, А КОЈИ СУ ЕВИДЕНТИРАНИ КОД ОРГАНА КОЈИ ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈУ О УПЛАЋЕНИМ ДОПРИНОСИМА ОБАВЕЗНОГ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА.

Месечни износ осталих накнада обрачунава се на основу утврђеног пуног месечног износа накнаде у сразмери броја радних дана у којима се остварује право у датом месецу и укупног броја радних дана у том месецу.

Исплату месечних износа осталих накнада по основу рођења и неге и посебне неге детета, без пореза и доприноса, врши министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом на текући рачун подносиоца захтева, из средстава обезбеђених у буџету Републике Србије.

Изузетно од става 3. овог члана, за лице које нема текући рачун, исплату месечних износа остале накнаде по основу рођења и неге и посебне неге детета, без пореза и доприноса, врши министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом на рачун подносиоца захтева за остваривање права отвореног код финансијске организације одређене од стране министарства надлежног за финансијску подршку породици са децом, из средстава обезбеђених у буџету Републике Србије.

Члан 38.

~~Министар надлежан за финансијску подршку породици са децом прописује ближе услове и начин остваривања права на: накнаду зараде, односно накнаду плате за време породилшког одсуства, одсуства са рада ради неге детета, одсуства са рада ради посебне неге детета; остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета; родитељски додатак; дечији додатак; накнаду трошкова боравка у предшколској установи за децу без родитељског старања и накнаду трошкова боравка у предшколској установи за децу са сметњама у развоју и децу са инвалидитетом и накнаду трошкова боравка у предшколској установи за децу корисника новчане социјалне помоћи.~~

МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ФИНАНСИЈСКУ ПОДРШКУ ПОРОДИЦИ СА ДЕЦОМ ПРОПИСУЈЕ БЛИЖЕ УСЛОВЕ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА: НАКНАДУ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДУ ПЛАТЕ ЗА ВРЕМЕ ПОРОДИЛШКОГ ОДСУСТВА, ОДСУСТВА СА РАДА РАДИ НЕГЕ ДЕТЕТА, ОДСУСТВА СА РАДА РАДИ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА; ОДСУСТВО СА РАДА РАДИ НЕГЕ ДЕТЕТА И ОДСУСТВО СА РАДА РАДИ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА И НАКНАДУ ЗАРАДЕ, ОДНОСНО НАКНАДУ ПЛАТЕ ОЦА ДЕТЕТА, АКО ЈЕ МАЈКА ДЕТЕТА ЛИЦЕ КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ИЛИ КАО НОСИЛАЦ ПОРОДИЧНОГ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ГАЗДИНСТВА ИМА СТАТУС ЛИЦА КОЈЕ САМОСТАЛНО ОБАВЉА ДЕЛАТНОСТ ПРЕМА ЗАКОНУ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА; ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА; РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК;

ЈЕДНОКРАТНУ ПОМОЋ ЗА РОЂЕЊЕ ДРУГОГ И ТРЕЋЕГ ДЕТЕТА, ДЕЧИЈИ ДОДАТАК; НАКНАДУ ТРОШКОВА БОРАВКА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ ЗА ДЕЦУ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА И НАКНАДУ ТРОШКОВА БОРАВКА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ ЗА ДЕЦУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ДЕЦУ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И НАКНАДУ ТРОШКОВА БОРАВКА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ ЗА ДЕЦУ КОРИСНИКА НОВЧАНЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОМОЋИ.

Министар надлежан за финансијску подршку породици са децом прописује ближе услове одсуства са рада или рада са половином пуног радног времена родитеља, односно усвојитеља, хранитеља или старатеља детета млађег од пет година коме је потребна посебна нега и незапосленог лица корисника права на новчану накнаду по основу незапослености за време посебне неге детета.

О степену сметњи у психофизичком развоју и инвалидитету детета мишљење даје надлежна комисија фонда за пензијско и инвалидско осигурање, а трошкови њеног рада финансирају се из буџета Републике Србије.

Састав, надлежност и начин рада комисије из става 3. овог члана утврђује министар надлежан за финансијску подршку породици са децом, у складу са законом.

Изузетно, надлежна комисија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање из става 3. овог члана, може давати мишљење о степену сметњи у психофизичком развоју и инвалидитету детета и у поступцима остваривања права на новчану накнаду по основу незапослености за време посебне неге детета, који се остварују у складу са прописима о запошљавању и осигурању за случај незапослености, а трошкове њеног рада сноси Национална служба за запошљавање.

САМОСТАЛНИ ЧЛАНОВИ

Члан 7.

ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ОДСУСТВО СА РАДА И НАКНАДУ ЗАРАДЕ ОДНОСНО НАКНАДУ ПЛАТЕ ЗА ВРЕМЕ ПОРОДИЉСКОГ ОДСУСТВА, ОДСУСТВА СА РАДА РАДИ НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА, КАО И ПРАВА НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА И ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА КОЈИ СУ ЗАПОЧЕТИ ПРЕ ПОЧЕТКА ПРИМЕНЕ ОВОГ ЗАКОНА ОКОНЧАЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИ СУ БИЛИ НА СНАЗИ У ВРЕМЕ ОТПОЧИЊАЊА ПОРОДИЉСКОГ ОДСУСТВА.

ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ РОЂЕЊА И НЕГЕ ДЕТЕТА ЗА ПРВО И ДРУГО ДЕТЕ РОЂЕНО ПРЕ СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА, ОСТВАРИВАЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСОМ КОЈИ ЈЕ БИО НА СНАЗИ У ВРЕМЕ ОТПОЧИЊАЊА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА.

ПРАВО НА ОСТАЛЕ НАКНАДЕ ПО ОСНОВУ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА, ЗА ДЕЦУ РОЂЕНУ ПРЕ СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА, ОСТВАРИВАЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСОМ КОЈИ ЈЕ БИО НА СНАЗИ У ВРЕМЕ ОТПОЧИЊАЊА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА.

ИСПЛАТЕ ПО РЕШЕЊИМА ДОНЕТИМ ПРЕ ПОЧЕТКА ПРИМЕНЕ ОВОГ ЗАКОНА КАО И У ПОСТУПЦИМА ИЗ СТ. 1. И 2. ОВОГ ЧЛАНА КОЈИ СУ РЕШЕНИ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИ СУ БИЛИ НА СНАЗИ ДО ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА ВРШИЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИ СУ БИЛИ НА СНАЗИ ДО ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

ЧЛАН 8.

ОБАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ 1. ЈУНА 2023. ГОДИНЕ

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

Рађање деце далеко испод потреба простог обнављања становништва обележава и демографски развој и демографски моментум Републике Србије.

Република Србија се са феноменом недовољног рађања суочила још средином прошлог века. Већ у 1971. години стопа укупног фертилитета била је за око 15% нижа од потреба просте замене генерација у Централној Србији, односно за готово 20% у АП Војводини. У том интервалу вредности стопа се углавном стабилизују у следеће две деценије на оба подручја.

Ниво рађања према подацима који се односе на 2006. годину је чак 30% испод потреба простог обнављања становништва, када се Република Србија посматра као целина (без података за АП Косово и Метохија), што значи да ће следећа генерација жена бити за готово једну трећину мања по броју у односу на садашњу.

Феномен недовољног рађања деце је законит процес који није успело да избегне ниједно развијено друштво. Но, недовољно рађање деце није реалност само у развијеним земљама и не само западне цивилизације. Данас се, према процени Уједињених нација 83 државе света суочавају са рађањем деце испод потреба просте замене генерација.

Искуства развијених земаља указују да, без обзира на значајне разлике у економским, друштвено-политичким и вредносним системима, као и институционалној основи популационе политике, постоји значајан степен униформности у погледу циљева, праваца мера, као и дефинитивног израза примењених мера. Но, максимални утврђен ефекат је пораст завршеног фертилитета до 10%. Разматрање недовољне ефикасности мера које се спроводе, указује да политички одговор мора бити интензиван, целовит, истраживачки, директан, дугорочан, стратешког типа.

У Стратегији подстицања рађања („Службени гласник РС”, број 25/18) је као Општи циљ одрживог демографског развоја Републике Србије утврђено постизање стања тзв. стационарног становништва у Републици Србији, тј. обим и структура становништва који ће омогућити да следеће генерације буду исте величине као и постојеће. Овај ниво простог обнављања становништва или замене генерација значи да на индивидуалном нивоу једна жена у свом репродуктивном периоду треба да се надомести са једним женским дететом, тј. да нето стопа репродукције буде једнака јединици. У нашим условима, где је смртност становништва ниска а ниво рађања деце испод нивоа потребног за замену генерација, нето стопа репродукције је на нивоу око јединице када је кохортна стопа укупног фертилитета на нивоу око 2,1 детета по жени.

Полазећи од чињенице да је Закон о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 50/18, 46/21 – УС, 53/21 – УС, 66/21 и 130/21) који се примењује од 1. јула 2018. године, а који је у међувремену, више пута мењан и допуњаван, као и потреба да се даље унапређује, Министарство за бригу о породици и демографију формирало је Радну групу за израду Нацрта

закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом. У састав Радне групе, поред представника овог министарства, ушли су и представници Министарства здравља, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства финансија и Удружења грађана „Маме су закон”.

Радна група је у свом раду користила податке Информационог система за јединствену исплату права, с циљем даљег унапређења финансијске подршке породици са децом.

Такође, представници удружења грађана која се баве породицом и децом, на одржаним састанцима имали су могућност да изнесу своје идеје и сугестије које се односе на унапређење Закона о финансијској подршци породици са децом.

Уставни суд је у предмету IУЗ-299/2018 својом одлуком од 22. децембра 2022. године прогласио неуставном одредбу члана 17. став 4. Закона о финансијској подршци породици са децом и њено објављивање у „Службеном гласнику Републике Србије” одложио за шест месеци.

По разматрању свих предложених решења и њихових економских ефеката приступило се могућим изменама и допунама законских одредаба како би се додатно побољшао материјални положај породица са децом.

ПРИЛОГ 3:**Кључна питања за утврђивање циљева**

Доношење Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом још једном одражава чврсто опредељење државе да рађање деце не би смело да погоршава економски, а тиме и друштвени, положај породица са децом. Држава мора да преузме на себе део трошкова рађања деце и њиховог издржавања и школовања.

Предложене измене и допуне Закона првенствено треба да побољшају материјални положај предузетница и других радно ангажованих породиља по основу флексибилних облика рада. Наиме, имајући у виду да у Републици Србији, по налазима релевантних студија,¹ на свака два мушкарца-оснивача нове фирме долази једна жена, као и да је врло сличан однос међу половима власника фирми које преживе почетни период, предлагач Предлога закона има за циљ уклањање институционалних услова који ограничавају могућности за женско предузетништво и негативно утичу на мотивацију и намере жена да оснивају и воде сопствени посао.

Предложене одредбе омогућавају женама предузетницама да се не одвајају од тржишта рада и својих клијената на тај начин што мајка детета може да договори са оцем детета, који је у радном односу код послодавца да користи одсуство са рада ради неге детета и посебне неге детета, а уколико је отац детета предузетник, да може користити остале накнаде по основу неге детета и посебне неге детета.

Основни циљ доношења и спровођења законских промена предложених у Предлогу закона је изједначење положаја жена предузетница са женама запосленим код послодавца и у складу је са Акционим планом за спровођење програма Владе (АПСПВ).

За остваривање постављеног циља неопходно је:

- 1) Омогућити предузетницама остваривање права на остале накнаде по основу рођења и неге детета у трајању од две године за рођење трећег и сваког наредног детета;
- 2) Стварање могућности да предузетнице могу да пренесу остале накнаде по основу неге детета на партнера који је предузетник;
- 3) Стварање могућности да отац детета који је у радном односу користи права на одсуство са рада ради неге детета и посебне неге детета када је мајка предузетница.

Остваривање наведених промена 1)-3) су показатељи степена постизања постављеног циља.

¹ : GEM (Global Entrepreneurship Monitor) – 2022/2023 Global Report стр. 185. и 186. (2023)

ПРИЛОГ 4:**Кључна питања за идентификовање опција јавних политика**

Закон о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС”, бр. 113/17, 50/18, 46/21 – УС, 53/21 – УС, 66/21 и 130/21) једини начин је за решавање проблема.

Законом о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом овако уређено право на накнаду зараде за време одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета оца детета када је мајка детета лице које самостално обавља делатност и остале накнаде по основу рођења и неге и посебне неге детета, гарантује брзо, ефикасно и стабилно остваривање ових права.

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

За исплату права на одсуство са рада ради неге детета и одсуство са рада ради посебне неге детета и накнаду зараде, односно накнаду плате оца детета, ако је мајка детета лице које самостално обавља делатност потребна су средства у износу од 17.000.000 динара.

Треба имати у виду да мајка детета већ користи право на остале накнаде по основу рођења и неге детета, која се исплаћује у нето износу, из чега произлази да ће износ средстава који је потребан за накнаду зараде, односно накнаду плате оца детета приликом коришћења права, када се мајка и отац детета о томе договоре, бити нешто већа из разлога што се накнада зараде оца детета исплаћује у бруто износу.

Такође, напомињемо да категорија лица корисника овог права – мајке предузетнице се односи на број од око 2.000 жена предузетница.

Средства за реализацију права прописаних Законом о финансијској подршци породици са децом у 2023. години опредељена су у буџету Републике Србије на размену Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања: Програм 0903 – Породично-правна заштита грађана, Програмска активност – 0001 – Права корисника из области заштите породице и деце, Функција 040 – Породица и деца, Економска класификација 472 у износу од у износу од 87.388.788.000 динара.

Кључна питања за анализу економских ефеката

Закон нема директног утицаја на стварање нових привредних субјеката и тржишну конкуренцију. Међутим, очекује се да ће примена предложених решења омогућити побољшање услова пословања предузетница и њихов материјални положај, тако што ће створити могућност женама предузетницама да се не одвајају од тржишта рада и својих клијената тако што мајка детета може да договори са оцем детета, који је у радном односу код послодавца да користи одсуство са рада ради неге детета и посебне неге детета, а уколико је отац детета предузетник, да може користити остале накнаде по основу неге детета и посебне неге детета.

Ово би требало да се повољно одрази на број новооснованих привредних субјеката, као и на стопу опстанка малих привредних субјеката (посебно тзв. породичних фирми).

ПРИЛОГ 7:**Кључна питања за анализу ефеката на друштво**

Доношење Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом још једном одражава чврсто опредељење државе да рађање деце не би смело да погоршава економски, а тиме и друштвени, положај породица са децом. Држава мора да преузме на себе део трошкова рађања деце и њиховог издржавања и школовања.

Предложене одредбе омогућавају женама предузетницама да се не одвајају од тржишта рада и својих клијената на тај начин што мајка детета може да договори са оцем детета, који је у радном односу код послодавца да користи одсуство са рада ради неге детета и посебне неге детета, а уколико је отац детета предузетник, да може користити остале накнаде по основу неге детета и посебне неге детета.

Генерално, уколико би се остварили дефинисани циљеви из Закона о финансијској подршци породици са децом, ефекти би се осетили у области привреде кроз повећање броја трудничких и породилјских одсустава.

Неопходно је да ове промене прати и јавна управа кроз повећање ефикасности рада, дигитализацију и већу доступност остваривања права корисника.

ПРИЛОГ 9:**Кључна питања за анализу управљачких ефеката**

Подзаконски акти: Правилник о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Службени гласник РС”, број 58/18) и Правилник о ближим условима, поступку и начину остваривања права на одсуство са рада или рада са половином пуног радног времена ради посебне неге детета („Службени гласник РС”, број 56/18) ускладиће се по ступању на снагу Закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом са тим законом.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА
СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство за бригу о породици и демографију

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом

Law on Financial Support for Families with Children

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа, Чл. 51. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске заједнице и њених држава и Републике Србије.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума, Општи рок за усклађивање законодавства према члану 72. Споразума.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума, Испуњава у потпуности

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Део 3.2. Слобода кретања радника, тачка 3.2.2. Координација система социјалне сигурности

Део 3.19. Социјална политика и запошљавање, тачка 3.19.5. Социјална укљученост

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Уговор о функционисању Европске уније, Наслов IV „Слобода кретања луди, услуга и капитала”, члан 48.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Уредба ЕУ 883/2004 о координацији система социјалне сигурности.

Нормативни садржај прописа је повезан са Уредбом али се не врши транспоновање.

Директива ЕУ 2019/1158 о равнотежи између пословног и приватног живота родитеља и старатеља.

Нормативни садржај прописа је повезан са Директивом али се не врши транспонување.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност, Нормативни садржај прописа је повезан са уредбом али се не врши транспонување.

Према Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније предвиђено је усклађивање до 2025. године.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

До краја 2025. године.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Да

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Нису вршене неформалне консултације са ЕК